

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Kotlovskega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvo: Koroska cesta št. 5, sprejemna naročnina, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petditve za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglaševanje primeren popust. V oddelku „Mala naznaila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsake petditve 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštne proste.

Hudi boji v Karpatih.

V celem karpatskem gorovju hudi boji. — Najhujši boji za prelaz Dukla. — V Bukovini prodiramo in zavzeli mesto Kimpolung. — V zahodni Galiciji izpraznili Rusi mesto Tarnov. — Pred Varšavo vedno srditejši boji. — Pomorska bitka med Angleži in Nemci. — Turki ob Sueškem prekopu. — V Italiji in Rumuniji pojema bojaželjnost.

Junaštvo slovenskih vojakov.

O naših spodnještajerskih in splošno slovenskih polkih gre sloves, da so si v sedanjih veliki borbi z mogočno rusko armado priborili nesmrtni venec vojnih lavarik. Poročila, ki prihajajo z bojišča, slavijo zadnje dni posebno junaške čine pešpolka št. 87. (celjskega), št. 47. (mariborskega) in 17. (kranjskega). Ti trije po veliki večini slovenski polki so v šestdnevni boj, ki so se vršili koncem januarja v bližini prelaza Dukla (v Karpatih) in so dosegli svoj višek dne 28. januarja, doprinesli skoro čudeže junaštva. Ob hudem mrazu, visokem snegu in v drugih težavnih razmerah so naši junaki prizadajali posebno dne 28. januarja sovražniku silovit udarec. Posebno celjski (87.) pešpolk se je v tej borbi ovekovečil s čini, ki bodo v zgodovini polka blesteli kot vrhunec hrabrosti.

Vsa avstrijska javnost, da celo neslovanski listi, med njimi celjska „Deutsche Wacht“, graška „Tagesspost“ in drugi Slovencem ne ravno naklonjeni časniki opisujejo vrline naših slovenskih mož in mladeničev na bojišču. Višji častniki, ki vodijo našo armado v boj proti mogočnemu sovražniku, so polni hvale, ko omenjajo naše polke. General Boroevič, kateri poveljuje armadi, ki je sedaj razvrščena ob Dukla-prelazu in v katero so uvrščeni večinoma vsi slovenski polki, se je napram nekemu dunajskemu časnikarju, kakor poročamo na drugem mestu, posebno laskavo izrazil o vrlinah svojih vojakov. Iz pisma naših slovenskih fantov, ki jih priobčuje naš list v oddelku „Slike iz vojne“, je posneti, da naši slovenski vojaki res v polni meri zaslužijo ime „junaki“.

Sovražnik je zadnje dni meseca januarja hotel na vsak način predrati našo bojno črto ob Dukla-pre-

lazu, presekati avstrijsko armado na dva dela in zopet udreti ob tej točki na Ogrsko. Rus je računel na število svojih vojakov, ni pa računel na hrabrost slovenskih polkov, ki so bili zbrani na tej važni postojanki. 87. pešpolk je stal, kakor je posneti iz poročil z bojišča, na najnevarnejši točki. Ob strani sta mu bila pešpolka 47. in ljubljanski lovski bataljon št. 7.

O teh bojih se poroča s Karpotov: Noč od 27. na 28. januarja je bila izredno mrzla. Ko je napočila jutranja zora, se je videlo, kako so velike množice ruskih vojakov, ogrnjene v bele plašče, bližale se našim dobro utrjenim postojankam. Pustili smo, da se se nam sovražne vrste, ki so sledile tesno druga drugi in smo jih radi velike oddaljenosti in belih plaščev težko natančno opazovali, mirno približale. Ko so se Rusi dovolj približali našim postojankam, smo začeli silovito streljati med nje. Naši dobro namerjeni infanterijski in strojni pušk je grozno moril med bližajočimi se Rusi. Vista za vrsto je zginjala v snegu, vendar so vedno nove sovražne čete prodirale proti nam. Tudi te je dosegla ista usoda kot prve. Končno so zadnje sovražnikove rezerve popadale pod našim ognjem. Več tisoč ruskih mrličev je pokrivalo bojišče. Sedaj je bil sovražnik dovolj tepen, prišel je toraj čas za protinapad. Naši spodnještajerski fantje in možje so skočili iz svojih strelskih jarkov in so se vrgli na sovražnika, ki je še vedno bil v premoči. Rusi so bili napadeni tudi v bok in tako se niso mogli več dolgo ustavljati našemu junaštvu. Sovražnik je pometal puške v sneg in držal roke v zrak! Siloviti ruski napad je bil toraj krvavo odbit, več ruskih polkov je bilo popolnoma razpršenih. Bojišče je bilo debelo pokrito z ruskimi mrličmi, a naše izgube so bile izredno majhne. Čez 1400 ujetnikov je prišlo v roke naših polkov. Polk št. 87 je ujel nad 800 Rusov, pobil pa jih je približno 1000; tudi ranjenih je bilo veliko število. Skoro nepregledne so bile ujete ruske čete, ki so korakale ob spremstvu hrabrih vojakov 87. pešpolka. Naši so Rusom toraj pošteno namazali jermena. Polk št. 87 se je odlikoval kot eden najhrabrejših avstrijskih polkov. Korno poveljstvo je polk telefonično pohvalilo.

V taboru je po končani sijajni zmagi zavladalo veliko veselje. Naši fantje so veselo prepevali bojne pesmi ter so si ob pečeh v okopih drug drugemu pripovedovali posamezne dogodke iz krvavega boja. Veselje naših vrljih junakov je bilo tudi popolnoma opravičeno, kajti uspeh avstrijskega orožja je bil ta dan izredno velik. Rusom se je popolnoma ponesrečil pokus, predrati pri prelazu Dukla naše postojanke. Tako ima zmaga, ki so jo dne 28. januarja v prvi vrsti odločili naši slovenski vojaki, nepregleden upliv na razvoj bitke na ostali črti v Galiciji in Karpatih.

Slava junaštvu vrljih slovenskih sinov!

Slike iz vojne.

Kdor v Boga zaupa, lahko prenaša težave.

Matevž Rampre, doma iz Stopre pri Rogatecu (brat č. g. kaplana Franca Rampre), piše z južnega bojišča svojim domačim dne 27. januarja:

Dragi domači! Nahajam se na trdnjavi S... ob črnogorski meji. Naša postojanka leži 900 m visoko, torej smo še višje doma, kot je naša Donaška gora. Nasproti nam leži, kakih 2000 korakov oddaljeno črnogorsko gorovje. Med nami in Črnogorci se razprostira mala dolinica, katere pomeni past za sovražnike. A preklicani Črnogorci nočejo na to stran, da ih tam čaka črna smrt. Sovražniki so že dostikrat po-

časa je šla poleg Gašpurja, nato je obstala, povohala krvavo sled in meketaje zletela h Gašpurju; a on se ni zmenil za zvesto žival, ni slišal njenega žalostnega meketanja, korakal je omoten in zmešan proti svoji kočji. Z največjim naporom je došel do nje, a v njo ni mogel več; pred vrati se je zgrudil in obležal nezavesten.

Tedaj je prišla Črničeva Roza kakor slučajno po coki. Ko je zagledala Gašpurja pred kočo vsega v krvi, se je silno prestrašila; beseda ji je zastala v grlu in oči so se ji izbulile v groznem strahu. Se le čez nekaj časa je prišla k sebi; iz grla se ji je izvil pretresljiv glas: „Sveti Jožef, kaj se je zgodilo! Gašpur, ali si še živ?“

Stopila je k njemu, prišla ga za glavo in mu pogledala v obraz. Žila mu je še bila, a obraz je bil bled in spačen od hudih bolečin. „Gašpur“, je govorila, „ali si padel? Jagri te menda niso vstrelili, ali kaj?“

Ker ji Gašpur ni odgovoril in se tudi ganil ni, pograbila ga je Roza in vlekla v kočo, kjer ga je položila v posteljo. Urno je poiskala cunj, namočila jo v vodo in brisala z njo Gašpurja po obrazu in po čelu. Tedaj se je prikazala rana: čisto majhna je bila in kri je sllila iz nje. „Gašpur, Gašpur“, klicala je Roza, „zavedi se, saj ni tako hudo“. In kakor bi jo bil stavec slišal, vzdramil se je in pogledal po zobi. „Kje sem? Ali so že zbežali Rusi? Kočo so mi hoteli vzeti in marogo, zato so me vstrelili, a jaz še živim. Hu, proč od tod, domov!“ Roza ga je mirila, kolikor ga je mogla in znala. Razveselila se je, da se je zavedel, toda njegovo zmešano govorjenje jo je prestrašilo, revala se je začela jokati.

Čez nekaj časa je Gašpur zaspal. Tedaj je sklenila Roza poklicati Jevšnikove na pomoč. Prišli so in

LISTEK.

Gašpurjeva smrt.

(Konec.)

Rob ni bil daleč od koče, zato sta kmalu dospela s kozo do zaželenega grma. Gašpur si je ovil vrv okoli roke, vsedel se poleg grma in se zamislil. Pogled mu je splaval v daljavo. Tam doli na obzorju se je raztezala snežena Peca; pred njo pa je stala kakor na straži gora Sv. Uršule. Gašpur se je zagledal v belo cerkev, usta so se mu zganila in izpregovoril je:

„Daleč, daleč od mene si ljuba cerkva, a iz te vidim. Kakor nevesta si oblečena v belo oblečilo. Pozdravljam te in jaz te tudi. Letos sem te obiskal: s težavo je šlo, a obiskal sem te. Povej mi, sveta Uršula, ali zadnjič? Breg je hud in moje noge so slabotne kakor noge otroka. Pa saj sem se že poslovil od tebe, sveta Uršula, in priporočil sem se ti v varstvo in pomoč.“ — Gašpur si je obrisal solzi, ki ste mu pri-vreli iz oči. Težko je bilo slovo od prijazne cerkve, a še težja je bila misel, da morda nikdar več ne bo videl cerkvice od znotraj. Strmel je tiagor in misli so mu bežale po glavi, v srce pa se je selila tiha žalost.

Tedaj počí spodaj v gozdu strel in še eden. Maroga je privzdignila glavo, nastavljala ušesa in nemirno stopicala krog grma.

„Loveci so“, zagodrnjal je Gašpur, „na lov ho-dijo in Bogu čas krajejo. Doma bi ostali in delali. A kaj boš, dela ne najdejo, pa ga tudi ne iščejo. Poka-zal bi jim, takim lenuhom!“

Pasje bevskanje ni hotelo prenehati in počil je strel zdaj tu, zdaj tam, vedno višje. Loveci so šli po Nadlesovem gozdu, ki je mejl na Jevšnikov svet. „Se kozo mi vstrelijo, loveci nepoklicani“, hudoval se je Gašpur po pravici. „Neroda jagarska bo imela kozo za zajca, pa po njej bo.“

Tedaj se je prikazal ob robu gozda lovec, ozrl se na vse strani in nastavljal puško naravnost proti grmu. Gašpur je skočil, kakor bi ga pičil gad. Oprtel se je na grma, vzdignil roko in zakričal: „Ne strel-jajte! Moja kozo...“, ni še izpregovoril, ko počitrel in krogla zadene Gašpurja naravnost v čelo. Starec se je stresel in omahnil, a takoj se je zbral in zavpil z močnim glasom: „Nesrečni jagri, mene ste vstrelili!“ — Zdrsil je z roba in obležal pod robom kakor mrtev: iz čela mu je vrela kri, topla kri, in škropila zemljo. Maroga je stala poleg njega, pripogila bala glava in pritiskala svoj gobec na Gašpurja, kakor bi ga hotela vprašati: „Gospodar, kaj ti je?“ — Gašpur je počal v groznih bolečinah. To je vedel, da se je zgodilo z njim nekaj strašnega, nekaj krvavega, a položila si ni mogel prav razložiti. V glavi ga je bodilo in kljuvalo, kakor bi mu jo hotelo raznesti in o-motica se ga je lotila neprestano.

„Sovražnik je prišel“, govoril je zmedeno, „Turk ali Rus in me vstrelil v čelo, a jaz še živim. O Bog, zakaj nisem takoj mrtev, ne bilo bi treba umirati. Hu, Galicija, kako si mrzla! Proč, proč od tod! Domov moram, v svojo kočo; tam se spočijem in umrem.“

Z zadnjimi močmi se je vzdignil in opotekaje se lezel proti domu. Z desnico se je prijel za čelo; kri je vrela iz rane, tekla v rokav, kapljala po licu, po obleki in padala na tla. Za Gašpurjem je korakala maroga vsa prestrašena in zbegana od strela. Nekaj

Najnovejša poročila se nahajajo pred tiskarji.

skusili, da bi nas s silo pregnali, a vedno jih s krvavimi glavami zapodimo. Dne 15. januarja smo zopet krepko pozdravili Črnogorce z naših topov. Z daljnogledom smo opazili, da se je več sto sovražnikov prikazalo iz za nasprotnega skalovja. Takoj smo namerili naše morilne topovske cevi v tisto smer in veselili smo se, ko smo opazili ugoden uspeh naših topničarjev. Le malo črnogorskih predrznežev je odneslo zdravo kožo. Tako se ponavlja življenje dan za dnem.

Ne žalostite se, če sta morala tudi Janez in Jakob iti v cesarsko službo. Mislite si, da vojska ni vsak dan ali vsako leto. Saj je lepo za našo družino, ako smo trije bratje v cesarski sukni in se pod avstrijsko zastavo borimo za ljubo domovino. Če pa kateri od nas pade, pa si morate misliti, da je padel častne smrti kot junak domovine. Vojskine te zavele tisti z lahko to prenaša, ki zaupa v Boga, njemu se ni treba bati sovražne kroglice, ne žeje, ne gladi. Sedaj, ko pomagamo braniti domovino, se spominjam otroških let, ko smo bratje in sestre skupaj prepevali: „Vse za dom in za cesarja, za cesarja blago kri!“ ali pa tisto: „Srečno, oče dobri vi, kolkokrat ste mi kruha dajali, al' zdaj pa nikdar več, jaz grem pod oster meč“. Vse to se sedaj uresničuje. Upam, da se še kdaj vidimo, čeravno pravi star slovenski pregovor: „Srečen bo, kateri bo v tej strašni svetovni vojski zdrav in živ ostal“. Pa saj to ni več vojska, to je že mesarsko klanje. — Dragi domači! Molite za nas tri brate in sime, da bi se še enkrat zdravi vrnili. Leto in dan bi še prenašal vojskine težave, a samo nekaj se bojim, da bi prišel po vojski domov kot invalid, brez roke ali noge. Tega me ljubi Bog in Marija obvarujta! Z Bogom! Zdravi ostanite!

Cesarju sem prisegel zvestobo!

Jožef Vonk iz Pilštana, vojak-pešec 87. pešpolka, skaderskega bataljona, piše svoji sestri Mariji Toplišek v Dragomaričah s srbskega bojišča:

Draga sestra in svaki! V nevarnih dnevih se še vedno spominjam na svoje drage domače in prijatelje. Oh, da bi še enkrat dočkal življenje, kakoršnega sem imel nekdanj med svojimi dragimi domačimi! Pa obupalo se ni moje srce. A tudi ne bo, dokler ostane življenje v meni. Prisegel sem zvestobo cesarju in domovini!

Oh, kaj sem že moral vse prestati! Mnogo lakote, zime, strahu in groze, pa vse sem voljno pretrpel za ljubo domovino. Le nekaj me je silno žalostilo. Prvi dan, ko smo stopili v grozni boj s sovražnikom, pobral mi je neusmiljeni sovražni svinec mnogo tovarišev, kateri so morali zdravi in mladi storiti smrt. Oh, to je bilo žalostno za me, ker pred par dnevi smo še skupaj prepevali, in ne dolgo potem so že ležali moji prijatelji v hladni tuji zemlji.

Nadomestili so nam padle vojake in zopet smo šli v boj. In to je šlo skozi celih pet mesecev, tako, da so nam morali nadomestiti število bataljona osemkrat. Nešteto krat sem bil že v smrtni nevarnosti, pa me je še Bog obvaroval in prečista Devica Marija. Gotovo mi pomaga moja molitev in molitev mojih zlatih domačih. In tudi molitev mojih tovarišev-junakov, ki se že gotovo veselijo v svetih nebesih. Priporočam se vedno sv. Jožefu za srečno zadnjo uro, ako mi je odločena na bojišču. Ako mi pa še ni smrt odločena, sem se pa zaobljubil Mariji Pomagaj na božjo pot, ako me še srečno pripelje nazaj v ljubo slovensko domovino.

Prosim, draga sestra, ohrani si to pismo za spomin na svojega brata in prosi Boga, da mi še dodeli milost, da se še vrnem v svoj domači kraj. Z Bogom, sestra in dragi svaki! Dal Bog in sreča junaška zmago našemu orožju in pogin našim sovražnikom!

Priča nesrečne bratove smrti.

Jožef Les, vojak 87. pešpolka, doma v Stoilovniku pri Rajhenburgu, piše s srbskega bojišča svojim domačim dne 21. januarja:

Ljuba mati in bratec! Nahajam se čeli čas vojske na lužnem bojišču in dan za dnem sem videl strašne prizore. Ali roka božja me je dosedaj obvarovala.

majali z glavami. Gospodar je rekel: „Ako mu je šla krogla v možgane, ni zanj rešitve. V bolnišnico ga spravimo; zdravnik bo vedel kako in kaj“.

Drugega dne je pripeljal Jevšnik gare; na dno so postlali slame, pognili jo z odejo, na njo pa položili Gašpurja in ga zavili v rjuhe in cunj. Že je hotel pognati gospodar vola, ko se oglasi v hlevu maroga. Tako žalosten in turoben je bil njen glas, da se je zdrnil Gašpur. Krenil je glavo, pogledal v kočo in se hotel vzdigniti.

„Kam me peljete“, govoril je z rahlim glasom, „ne odtod, doma me pustite. Če že moram umreti, naj umrem vsaj v svoji koči. Maroga, kaj bo s teboj? Si rota! Ločiti naju hočejo. Kdo te bo krmil, kdo varoval pred zlobnimi ljudmi? — Prosim, nes te me nazaj v kočo, ne odtod!“ Omahnil je na odejo in se onesvestil; tedaj je pognal Jevšnik in Gašpur se je ločil od svoje maroge in koče na večno.

Umrli je v bolnišnici čez nekaj dni. Zdravniku se ni posrečilo odstraniti kroglice iz glave; površ se je začela rana še gnojiti. Gašpurju se je mešalo; zadnje njegove trezne besede so bile, ko se je ločil od svoje koče, a zadnje besede so bile: „Domov, domov v mojo kočo! — O Bog — vstrelili so me — odpusti jim — nedolžnega človeka so spravili v grob“. Čez trenutek je bil mrtev.

Gašpur je umrl v krvavem letu 1914, kakor jih je umrlo na tisoče in tisoče tisto leto.

Angel varih me je spremljal v vseh bojih in me čuval. O, da bi že skoraj Bog dal konec te strašne vojske! Ker ne vem, kaj mi je Bog odločil, pošiljam Vam sliko iz vojnega kraja, da jo boste imeli za spomin na sina Jožefa. Ne vem sicer, če bi me sedaj spoznali, ker sem se zelo izpremenil. Britev sem pa zgubil, ko sem za Srbom „šturmal“.

Ljuba mati! Videl sem strašne prizore ali najstrašnejši je bil, ko sem opazoval, kako je moj brat Ivan tri korake od mene zadet od kroglice v prsa se zgrudil na tla. Nenila smrt ga je pobrala izpred mojih oči. Zapustil je ženo z otročiči. Prosim Vas, pišite mi, če veste kaj o mojem mlajšem bratu, ali je živ ali je mrtev, ali ujet. Se enkrat Vas lepo prosim, spominjate se me večkrat v molitvi, da bi ljubi Bog dal in Marija, da bi se še enkrat vsi skupaj zdravi videli na tem svetu. Takrat, ljuba moja mati, sestre in bratje, bo moje največje veselje. Veselje moje bi bilo, ako bi našel tudi vse sode tako zdrave, kakor sem jih zapustil. Upam v Marijo in sv. Jožefa, da mi bosta sprosila od Boga, da me še usoda pripelje nazaj. Vam, draga mamica, in vsem drugim nebroj iskrenih pozdravov!

Po hudi uri zasije solnce.

Piše Dragotin Novak, četovodja pri infanterijskem divizijskem štabu štev. 28 (vojna pošta štev. 73) dne 31. januarja našemu uredniku s severnega bojišča:

Slavna junaštva 87. pešpolka.

Dragi! Dne 27. in 28. januarja so se vršile grozovite bitke v zasneženih goratih Karpatih. Sovražnik nas je napadel s podvojeno močjo ter napel vse sile, samo da bi vrgel naše slovenske fante 28. divizije iz utrdb.

Stražno klanje „na nož“ in pokanje strojnih pušk je trajalo dva dni in dve noči, tako kakor da bi hotel biti konec sveta. V tem klanju se je v prvi vrsti odlikoval zopet pešpolk štev. 87, kateri je sam zajel v tem klanju okroglo 800 Rusov. Tudi pešpolk štev. 47 ni hoteli veliko zao-stajati, ampak je pridno podpiral naše „Pričke“. Pešpolk štev. 27 pa je iz pušk pozdravljal ruske strice, da je bilo kar veselje. Vsega skupaj je zajela naša divizija ta dva dni približno 3000 Rusov in približno toliko jih je šlo na drugi svet.

Spet so govorili bajoneti slovenskih fantov, da se zeleni Spodnji Stajer ne boji nobenega sovraga in gremo vsakokrat v boj z geslom: „V srcu Boga, v roki pa puško!“ in ne premaga te prav nobeden sovrag!

No, ta strašna dneva sta spet minula z veliko zmago naših ter smo doživeli „dan solnce“, dan življenja. Junaštvo slovenskih vojakov je res mnogokrat nepopisno. Ko se vrhemo po sklenjenem miru domov, bomo kot protislužba za naše hrabre čine zahtevali, da se naše narodne svečnice ne bodo več teptale v blato. Že dolgo nismo mogli se udeležiti sv. maše in danes, dne 31. januarja, kakor bi hotelo biti od Boga, nas je ta sreča doletela. Tukaj v teh mrzlih hribih, v trgu Z. smo zaslišali zopet v šestih mesecih glas zvona, kateri nas je povabil v hišo božjo. Kakor telefonično se je raznesla vest pri vseh vojaki, da je katoliško-rimska cerkev blizu in bo tudi sv. maša po našem obredu. Vojak F. Vogrin od Sv. Trojice v Slov. gor. je celo od velike skrbi, da ne bi zamudil službe božje, zašel v vrečo ovsa v cerkev in tako ostal, dokler ni minula služba božja.

Kaki prizori so se odigrali v cerkvi! S tovaršem korporalom 87. pešpolka Jožefom Hvalenc (iz Maribora) sva šla skupno v cerkev. Ko se oglašijo orglje in glas duhovnika pred altarjem „Dominus vobiscum“, sva se spogledala in takoj so bile najine oči polne solz, tako da niti nisva mogla drug drugemu reči: Tukaj sva doma! Vsi vojaki so imeli blede obraze in solzne oči in to vse zato, ker nas je Vsemogočni zopet obvaroval sovražnih šrapnelov in granat. Le prehitro je minul ta srečen trenutek; z veselimi in lahki srci smo odhajali iz hiše božje. Mislil sem celo, da sem bil v domači ljutomerski cerkvi ter se med tem spozabil in odšel na levo po cesti, misleč, da grem na dom k obedu v Strožjo vas. Žalibog sem se spomnil, da me že čaka „švarc“, da ga kmalu zajedim.

Mnogo prisrčnih pozdravov na zlato „Pričkijo“ pošilja še živeči Dragotin Novak, četovodja.

Dvakrat je obhajal Božič.

Topničar J. H. iz Sv. Lovrenca na Dr. p. piše dne 10. februarja s severnega bojišča med drugim:

„Naznanim Vam, da sem bil pri polnočnici v mestu Huszth, kjer smo imeli ravno toliko časa, da smo lahko šli v cerkev. Tukaj so v župniji tri vere: eni verujejo isto, kakor mi in imajo sveti dan 25. dec. kakor mi. Drugi pa imajo sv. dan 7. januarja ter gredo v cerkev k polnočnicam na Treh kraljev zvečer. Šel sem tudi jaz z njimi, tako, da sem bil letos dvakrat pri polnočnicah. Tam se sv. opravilo vrši drugače kot pri nas: sv. maše nimajo v cerkvi, mašnik stoji sredi cerkve in bere iz bukvic, ljudje pa pojejo za njim, eni pa jočejo. Nekoliko dni že imamo konje pri nekem kmetu. Na 3. kraljev dan nam je pripravil jesti in piti, kar je kateri hotel do polnoči, potem pa smo šli z njimi k polnočnicam. Tu imajo navado, da na sv. večer jedo in pijejo, kakor pri nas na pust. Pri nas imamo slučaj, da sta oče in sin skupaj pri vojaki: oče je star 44 let, sin pa 19 let. Oče je že v zemlji, pa

sin ne upa domov pisati. Žena zmiraj v pisnu pozdravlja očeta in pa sina, ker ne ve, da očeta že dolgo krije črna zemlja.

Izdajice so krivi.

Nam že znani Vinko Lorber od Sv. Križa pri Rog. Slatini, ki se vojskuje že 6 mesecev na severnem bojišču, piše svojemu prijatelju:

Bojno polje, dne 24. januarja 1915.

Dragi! Ravno kar sem sprejel od Vas poslana pisma z dne 17., 12., 14. januarja 1915, ter obenem tudi zabojček z božičnico. Prisrčna hvala za poslano. Vse sem v redu dobil. Kavini liker, čokolada, pristne štajerske klobasice, zlahtne smodke, vse, vse, mi je najbolje dišalo. Posebno mi je prišlo prav perilo, katerega sem že tako nujno potreboval. Bog plati vse! Če se kdaj zopet vidimo, hočem Vam vse po možnosti povrniti. Ako mi je pa odločena smrt, pa Vam naj Bog vse stotero povrne. Tudi prve tri zavjete sem v redu prejel. Samo od mame poslanega še ni od nikoder na svetlo, čeravno je že od 12. decembra 1914 na potovanju. Sicer pa bo že tudi enkrat prikimalo, se vsaj malo prihrani. Jaz sem Vam do sedaj redno trikrat v tednu pisal, vendar se veliko pisem potoma izgubi. Sedaj se vojskujem v bližini Karpatov. Vreme mamno še precej zmerno, snega malo. Pred dnevi sem bil malo bolan, sedaj sem že zopet popolnoma zdrav. Kako pa je kaj pri Vas? Ste li zdravi? Mi se tukaj držimo še vedno dobro in naklestimo Ruse, kjer se da. Včeraj smo imeli žalosten posel. Obesili smo 12 izdajice, ki so imeli telefonsko zvezo z Rusi. Naše žice so namreč prerežali in jih zvezali z ruskimi ter na ta način obveščali Ruse o naših postojankah in pripravah. Ko bi mi v Galiciji ne imeli toliko vohunov in izdajic, bi danes morda celo Rusko-Poljsko bilo v naših rokah. Ti ljudje pa izrabijo vsako priliko. Ko bi prišel od Vas kdo semkaj pogledat, kako se nam godi! Pisati Vam vsega ne morem. Stanujemo v krasno izdelanih podzemeljskih vilah. To bi bilo kaj za K., ki se na te stavbe razume in bi ime, pri nas dela in za služka dovolj. Človek mora imeti železne živce, da se vojni privadi. Od začetka se nam je videlo vse tako neuljudno, sedaj pa smo se vsega že tako privadili, da smo vsi potrti, če samo en dan ne streljamo. Seve, če je le želedec v redu, potem vse gre. Če pogledamo malo za okope in cestne järke, vidimo ležati padle vojake iz naših in sovražnih vrst. Padli so za domovino in s tem dovršili svojo častno dolžnost. Sedaj spijo v medsebojnem miru, dokler jih ne zbudi trobente glas in se snidejo zopet s svojimi tovariši, od katerih jih je smrt za sedaj ločila. Vse svoje znance in prijatelje najiskrenejše pozdravlja Vaš Vinko.

Vojna je strašna igra.

Jožef Korpar iz Oslušovec, ki se sedaj nahaja na severnem bojišču, je poslal svojemu prijatelju Jožefu Lah v Oslušovce pismo s sledečo zanimivo vsebino:

Severno bojno polje, 29. jan.

Predragi prijatelj! Hvala Bogu, sem vskliknil veselo, ko sem našel tisti zlati čas, da se zamorem le toliko ogreti, da ti lahko nekoliko obširneje popisem, kako se nam kaj godi. Kakor veš, sem preživel tukaj že pet mesecev, roka Najvišjega me je čuvala, da sem do danes še zdrav. Brezštevilno vročih ur je že preteklo, v katerih sem v duhu jemal slovo od svojih ljubih starišev, sester in tovarišev, a ostal sem še do danes nepoškodovan. Vojna je strašna igra, predstavljati si jo more le ta, ki jo je okusil.

Sedaj pa ti hočem nekoliko natančneje popisati, kako smo se včeraj imeli. V jutro na vse zgodaj nas so začeli pozdravljati z granatami in šrapneli, a mi smo jim odgovarjali tako, da so se začeli tresti njih strelni jarki. Šli so kakor čebele iz panja. Naši junaki pri pešpolku štev. 87, 47 in 17 so jim pa sledili. Ujeli smo čez 2000 Rusov. Vsi ujetniki, ko so enkrat prisiljeni orožje odstraniti, se veselijo, da so rešeni tega strašnega dela.

Naznanim ti tudi, kako sem se jaz včeraj hitro umaknil kusu šrapnela. Popravljaj sem si namreč že med potjo svoje čevlje, a med tem se mi je zdelo, da mi pravi nekdo: naprej! Nato sem res pospašil par korakov, a kaj se je zgodilo. Ravno na tisto mesto, kjer sem poprej stal, je priletel kos že razpočenega šrapnela; gotovo bi me bilo ubilo. Zahvalil sem Boga in svojega angelja varuha, da me je tako čudežno obvaroval smrti. Natančneje ti žalibog ne morem popisovati, ker imam premalo časa ter tudi v peči, pri kateri sem do sedaj bil, je nastala tema. Prsti so že tudi trdi. Ako ljubi Bog da, da se še enkrat vidimo, tedaj ti bom vse natančneje razložil. Kakor ti je že znano, nimam drugega tovariša, kakor g. Vilčnika z Mezgovec, ki je tukaj kot ognjičar. Pred kratkem je nama z g. Vilčnikom pogorelo poljsko poslopje ali šotor. Škoda je tem večja, ker nisva bila zavarovana pri nobeni tukajšnji banki. Na mojo žalost mi je g. Vilčnik zbolel in sedaj sem zopet sam. Tukaj imamo prav trdo zimo in največji revež je ta, ki leži kje na mrazu težko ranjen.

Ker se spet pripravljamo na odhod iz tega mesta, moram končati. Ob priliki zopet kaj veš.

Iskrene pozdrave na vse pozname!

Slovenci zaslužimo ime junaki.

Ivan Mir, doma z Rožičkega vrha pri Sv. Juriju ob Ščavnici, piše dne 23. januarja svojim starišem iz Galicije, kjer se že 6 mesecev vojskuje:

Dragi stariši! Zahvaljujem se Vam za poslano pismo, ki mi je prišlo iz vašega doma. Ne reči med nas, smo dobili mnogo vina, žganja in drugih reči, katere so bile poslano tudi za one vojake, ki pa že dolgo počivajo v zemlji. Iz našega kraja sta bila blizu mene Franc Strajušak iz Rožkega vrha in Lovrenc Divjak iz Raškega vrha. Ta dva prijatelja so Rusi ujeli že šesti dan. Jaz sem parkrat moral bežati, drugače bi bil že tudi v ruskih rokah. Sedaj sem že 6 mesecev skoro neprestano v vojnem ognju, kar priča, da sem čvrste slovenske narave. Ako bi Vi gledali, kako se nam tukaj godi, bi menda bridko jokali. A nam fantom in možem vojne težave nič veliko ne storijo. Če le pride čas, zapojemo vojne pesmi. Pojemo, vriskamo, da je veselje; s tem kažemo, da imamo srce in kri za domovino.

Na bojišču smo zbrani fantje in možje od 19. do 43. leta, sicer več narodov skupaj, a smo si drug proti drugemu kakor bratje. Tega si človek ne bi mislil, da bi bilo ljudstvo tako strožno med seboj, kakor smo si mi v sedanjem času tukaj na bojišču. Nemci, Lah in Madžari nas Slovence spoštujejo, ker vedo, da Slovenci res zaslužimo ime „junaki“.

Bil sem že večkrat malo ranjen in se nisem hotel zmeniti za to. Ljubi Bog mi naj pomaga! Rad bi videl Vašo novo hišo, katero ste si postavili, dragi domači. Ako pa se več ne vidimo, pa ne žalujte za menoj!

Dušoskrbje na bojišču.

Vojni kurat Marko Sagaj, kaplan v Laškem trgu, piše s severnega bojišča prevz. g. knezoškofo tole zanimivo pismo:

Vaša ekscelenca, premilostni gospod knezoškof! Z vednostjo in dovoljenjem našega ljubeznivega poveljnika gospoda polkovnika Janeza Hubingerja pošljem prevdano podpisani Vaši ekscelenco to poročilo z bojišča in prosim, da bi ga prevzvišeni gospod knezoškof milostno sprejeli.

Jaz sem bil namesto dne 29. avgusta 1914 padlega vojnega kurata Valentina Rožmana poslan k vrlému (koroškemu) pešpolku št. 7. V soboto 5. dec. 1914 sem došel k regimentu in sem bil od gospoda polkovnika preljubeznivo sprejet. Koj drugi dan, v nedeljo 6. dec. 1914, sem imel po odredbi gospoda polkovnika službo božjo, pri kateri sem se vojakom predstavil ter jim sporočil najprišrčnejše pozdrave iz domovine.

Od tedaj sem povsod spremljal svoj polk. Napravili smo v tem času mnogo potov, ležali smo tedne in tedne v bojni črti, kjer tudi ni bilo brez krvavih bojev. Pri tej priložnosti bodi omenjeno, da si je pešpolk št. 7 s svojim vrlim in neustrašenim obnašanjem pred sovražnikom pridobil poseben sloves in da ga višja poveljstva vedno s polvalo imenujejo „vrlí pešpolk št. 7“. — Prosim, da bi Vaša škofvska milost naš hrabri polk posebej vklebila v molitev.

Božič in novo leto smo praznovali v bojni vrsti, sovražnik je prav takrat poskušal našo črto prederet, pa je bil povsod odbit in naše čete so pri tem zašle mnogo sovražnikov. Preteklo nedeljo 24. januarja smo bili v novem letu prvokrat tako srečni, da smo mogli imeti službo božjo. Gospod polkovnik sam je bil tako ljubezljiv ter je šel z nami iskati pripravnega prostora. Imeli smo srečo ter smo kmalu našli lepo in precej prostorno rimsko-katoliško cerkev. Brž smo poiskali gospoda župnika ter smo se z njim dogovorili o vsem potrebnem za prihodnji dan.

Pri vojaški službi božji drugega dne sem na podlagi nedeljskega evangelja postavil stotnika kafarnaumskega in njegove vojske našim vojščakom za vzor zaupanja v Boga in pokorščine ter sem jih opominjal k zaupanju v Boga in k stanovitiosti. Pri tej priložnosti smo se tudi posvetili božjemu srcu Jezusovemu. Od svojega ljubelega gospoda dekana dr. Frana Kruljca sem namreč dobil naznanilo, da se je na željo in povelje naših prečastnih nadpastirjev v domovini povsod vršila posvetitev božjemu Srcu Jezusovemu in da je napravila na verno ljudstvo globok vtis. To sem oznanil tudi našim vrlim vojščakom in sem se z njimi vred izročil varstvu presvetega Srca. V pohvalo vojščakov-korenjakov bodi naglašeno, da so pridno poslušali s pazljivostjo in vidno pobožnostjo. Med službo božjo je neki vojščak — učiteljski sin — orgljal domače cerkvene pesmi, ki huncu smo zapeli cesarsko pesem in smo se veselega srca podali nazaj v naš stan, kjer so nas pričakovale vojne kuhinje z bogato menažo.

Dobri smo tudi nekaj izvodov vojne pridige, ki ste jo premilostni knez govorili dne 18. novembra 1914 v mariborski stotnici in smo jih brali z zanimanjem in navdušenjem. Tudi gospodu polkovniku sem izročil en iztis. Izrečemo Vaši knezoškofovski milosti svojo prevdano zahvalo.

Tudi ljubeznivi gospod polkovnik, ki Vašo ekscelenco pozna sem od lauske pogrebne slavnosti Njih eminence v Solnogradu, da Vaši knezoškofijski milosti sporočiti najprišrčnejši vojaški pozdrav.

Ko se zdaj pripravljamo na nove in morebiti še težke boje, ponavljamo k sklepu svojo prevdano prošnjo, premilostni gospod knezoškof se blagovetite našega vrliga polka spominjati v molitvi, da se bomo po srečno končani vojski s priborjeno palmo zmage in miru vrnili v domovino. Vaši knezoškofijski milosti prevdani Marko Sagaj, l. r., vojni kurat pri pešpolku št. 7. — Z izrazom posebnega spoštovanja najvdanejši Johann Hubinger, l. r., polkovnik, poveljnik pešpolka št. 7. Vojaška pošta 32, dne 28. januarja 1915.

Na dopisnici z dne 29. januarja 1915 je izpopolnil g. kurat Sagaj svoje poročilo z naznanilom, da zavzema pešpolk št. 7 s svojimi 47 že odlikovanimi častniki v 3. koru prvo mesto, in da je pravkar poveljnik Johann Hubinger bil odlikovan z redom železne krone III. razreda z vojnim znamenjem, česar se veseli ves polk. Premilostni gospod knezoškof so vsled tega blagemu poveljniku, ki tako vzgledno podpira vojaškega duhovnika v njegovi službi, poslali posebne častitke.

Pozdrav materi s tujine.

Franc Mazej, doma iz Topolišice pri Šoštanju, sedaj pri motorni bateriji na francoskem bojišču, piše dne 10. januarja svojim starišem:

Dragi stariši! Preteklo bo že skoraj šest mesecev, odkar sem Vas moral zapustiti in se podati na bojno polje. Nad našimi glavami švigajo granate in šrapneli, da je kar groza. Tudi nisem bil nikoli niti uro prost in brez skrbi. Vedno smo morali gledati in se pomikati proti sovražniku in ga preganjati z našimi groznimi bombami. Pa še večji strah je, kamor li prileti taka naša krogla. Sovražnik mora vse pustiti in bežati, ker ni tako močnega zida, da bi ga naša krogla ne razbila.

Ljuba mama! Vse najboljše Vam želim k Vašemu veselemu godu! Prosim Vas, če sem se Vam kaj zameril, da mi odpustite! Če Bog da, da pridem zdrav nazaj, bom drugače živel, kakor sem prej, ker sedaj sem dosti skusil. Želim, da bi se mi vsi enkrat skupaj videli in veselje uživali pri ljubem Jezusu in Mariji v nebesih. To Vam želi Vaš najmlajši sin, ki je še zmiraj pri zdravju in je daleč od Vas in se bojuje na francoski zemlji. Pozdrave vsem!

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 10. februarja.

Prat delotom mednarodnega prava je Rusija vpoklicala moške v zasede na delu Galicije in Bukovine pol orožje. Nabori so se vršili v decembru.

Želja, da se vr e mir, postaja vedno močnejša. Tudi na evropskem dvoru je močna stranka, ki nasvetuje, naj se Rusija loči od Angleške ter sklene z Nemčijo in Avstrijo mir. Ta stranka je od dne do dne močnejša, posebno, odkar je na bojnem polju rusko prodorje popeljana ustavljeno in ste uloge prodiranja prevzeli Avstrija in Nemčija.

In to je res, da smo na bojnem polju popolnoma menjali uloge. V Bukovini prodiramo, v Karpatih prodiramo, ob Dunaju in v Nidri gre naša stvar naprej, pred Varšavo pa se siloviti boji razvijajo za Nemce ugodno.

Ob Dunaju (zahodna Galicija) nam stoji tretja ruska armada nasproti, kateri poveljuje general Radko Dimitrijev, ki je poveljeval prvemu naskoku na Przemysl. Obleganje se je kljub velikanskim žrtvam posrečilo, Przemysl je bil očet. Casopisje je dalo na to Dimitrijeva zapret, nekateri so ga prestavili v Kavkaz, toda kakor se vidi, je ostal v Galiciji. Podrejeni so mu maloruski in sibirski polki. Kakor je prej Dimitrijev delal Przemysl preglavice, tako mu jo delajo sedaj naši težki topovi. Učinkujejo tako izborni, da so se morali Rusi na več strani umakniti. Tudi mesto Tarnov so morali zapustiti.

Naši preganjajo Ruse iz Bukovine.

Po zavzetju mesta Kirišbaba in Jakobeny je naša armada v Bukovini prodirala vedno dalje proti severu in je dne 6. februarja zavzela mesta Kimpolung, Putno in Valea. Zasedla je ves gornji del doline reke Moldave. Naši so v teh bojih ujeli 1200 Rusov in uplenili več topov in mnogo drugega vojnega gradiva. Ko so naše čete vkorakale v Kimpolung, je bilo tamošnje prebivalstvo tega tako veselo, da je šlo v procesiji Avstrijecem nasproti, razobesilo je zastave in vojake živahno pozdravljalo. Zvonovi vseh mestnih cerkev so zvonili. — Dne 7. februarja so prodrele predaje avstrijske čete že do reke Sučava (v osrednji Bukovini). Središče naše bukovinske armade je ta dan zavzelo mesto Vama, ki leži severoizhodno od Kimpolunga ob Moldavi. Sovražnik je imel Vamo dobro utrjeno, a naši vojaki so v krvavem jurišu vrgli Ruse iz njihovih postojank. Rusi se umikajo iz južne in srednje Bukovine v smeri proti Cernovicam in v izhodno Galicijo. Rusko armadno poveljstvo pošilja v Bukovino velika ojačenja.

Siloviti napadi Rusov na prelaz Dukla.

Budimpešta, 8. februarja.

Dan za d em se vršijo hudi boji za prelaz Dukla, ki postajajo vedno bolj srditi in ki zahtevajo velikanskih žrtev. Eno teh bitk opisuje poročevalec nekega ogrskega lista sledeče: Silni ruski napadi so bili tudi pretežno noč odbiti z najsijajnejšim uspe-

hom. Najpoprej so napravili Rusi srdit naskok. Napadli so v šestih zaporednih rojnih črtah avstrijske postojanke. Avstrijske strojne puške so pa enostavno pokosile kar tri ruske rojne črte. Pri drugem napadu sta pa vihar in slabo vreme Ruse tako utrudila, da so naši na pol zmrzle Ruse kar enostavno postrelili. Avstrijske čete so se nahajale v tem boju, ki je trajal 24 ur, v zakurjenih postojankah. V teku tega boja se je udalo neprimerno veliko število Rusov. Na pol zmrzli ruski vojaki so lepo prosili naše častnike, da jih ujamejo. V mestu Bartfeld in okolici vlada mir. Končni uspeh današnjega dne je, da je bil ruski napad na prelaz Dukla, ki je stal Ruse velikanskih žrtev, najsijajnejše odbit.

General Borojevič hvali naše vojake.

Generala Borojeviča, poveljnika tretje armade, v kateri so tudi naši slovenski polki, je obiskal neki dunajski častnik, ki poroča o svojem obisku sledeče: General je rekel častniku: „V resnem trenutku ste prišli. Danes (dne 5. febr.) je že dvanajsti dan, ko se neprestano borimo. Boji so izredno težki. Danes se mi je poročalo z neke bojne točke, da vlada tam mrz 21 stopinj. Ubogi oddelek mora mnogo trpeti. Ravno proti našim četam so Rusi naperili svoje najhujše napade. A naši vrlí vojaki ne obupavajo. Za me je vzvišena zavest, da stojim že več mesecev tukaj na ogrski meji na čelu armade, v kateri vsi narodi naše države skušajo drug drugega prekositi v bratovski ljubezni, junastvu in vztrajnosti ter so vsi edini v neomahljivi veri v končno zmago avstrijskega orožja. V sovražnem ognju so se naši narodi zvarili v nezlomljivo moč. Moj mladostni sen se je sedaj uresničil in jaz imam sedaj le še eno željo: Naj vedno tako ostane!“ Častnikar je nato prosil generala, da bi smel pr. sostavovati bojem ob bojni črti. General Borojevič je po posvetovanju z načelnikom svojega generalnega štaba, generalmajorjem pl. Boog, častnikarju to dovolil in ga poslal k armadnemu zboru, kateremu poveljuje nadvojvoda Jožef. Točka, do katere se je častnikarju dovolilo, da sme priti, a je ne sme prekoračiti, se mu je na zemljevidu natanko zaznamovala. General Borojevič je ob slovesu zaklical častnikarju: „Bog daj srečo! Pazite, da ne zmrznete! Danes zvečer boste pri nas večerjali.“

Mati božja ščiti Przemysl.

V Przemyslu izdaje vojno poveljstvo za posadko poseben list v nemškem, mažarskem in poljskem jeziku. V tem listu je objavljeno zanimivo pismo ujetega ruskega vojaka Stanislava Pavlovski iz polka št. 326, ki ga je med obleganjem pisal svoji družini, ki ni imel več časa, da bi ga odposlal. Pismo slove med drugim: „Przemysl je največja trdnjava na svetu. Ker so sosedne vasi požgane, moramo taboriti v strelskih jarkih, v gozdovih ali pa na odprtem polju. Iz trdnjave neprestano streljajo na nas in topove imajo tako strašne, kakor jili svet še ni videl. Če taka krogla eksplodira, napravi tako veliko luknjo, da bi se mogla cela naša hiša skriti v njej. V trdnjavi poveljuje grozen poveljnik, katerega še nihče ni premagal. Govori se, da je zvezan s samim vragom, toda jaz raje verjamem, da ga varujejo dobri angeli, ker je v mestu veliko cerkva in se v eni izmed njih nahaja ravno taka čudodelna Mati božja, kakor pa v Čenstohovi. Trije škofi ondi neprestano opravljajo pobožne molitve. Kakor Švedi niso mogli osvojiti Čenstohove, tako tudi mi ne bomo mogli osvojiti Przemysla, kajti Mati božja ščiti s svojim plaščem to trdnjavo. Greh je tudi tak kraj napasti.“

Naša topa „Peter“ in „Nikita“.

Budimpešta, 7. februarja.

List „Pesti Hirlap“ piše: Ena naših 305 centimeterskih baterij je bila strah Rusov. Kakor hitro so začeli ti velikani rjovet, so izginili vsi sovražni vojaki iz zasedenih višin. Mi smo imeli srečo. Ko smo prišli do baterije, nam je naznanil naš opazovalni zrakoplov, kje se nahaja ruska baterija. Že nekaj dni je streljala ta ruska baterija, ne da bi bila izdala svoje stanje. Kakor hitro se je dvignil naš zrakoplov kvišku, je sovražnik takoj nehaj streljati. Danes je pa ruski vojak popeljal svojo glavo iz okopa in naš balon je takoj zaznal, kje se nahaja sovražnik. Na obzih naših artilerijskih častnikov se je bralo nepopisno veselje. S pomočjo zemljevidov in orodja za merjenje so takoj izračunali, kje se nahaja sovražna baterija. Le nemo sta med tem grozila sovražniku naša možnarja - velkana, katera so naši vojaki imenovali „Peter“ in „Nikita“. Častnik da povelje, v nekaterih minutah je bilo vse pripravljeno ig začela se je kanoada. Tresla se je zemlja pod našimi nogami. Grozno in oglušujoče tuljenje v zraku je trajalo 45 sekund, dokler se ni slišala od oddaljene višine strašna eksplozija (razstrelba). V tem trenutku so zapeli naši artilerijski vojaki krasno bojno pesem. To je pesem možnarjev, je djal zraven stoječi častnik. Četrť ure pozneje je začel rjoveti drugi možnar „Nikita“ in vnovič

je zadonela bojna pesem. Pozneje smo imeli priliko, opazovati učinek teh strelcev. Kroglice so se razpočile na parobku gozda in so vrgle za stolp visoko prsti v zrak. Z daljnogledom se je lahko videlo, da je izruvalo tudi nekaj dreves in jih vrglo v zrak. Častnik, ki je opazoval učinek strela, nam je pravil, da je videl na mestu, kamor je padla granata, stati dva sovražna jezdeca. Dokler se je nahajal naš zrakoplov v zraku, je bila sovražna artilerija popolnoma mirna. Naenkrat so pa zagrmeli ruske baterije. Opazovalni častnik nam je rekel, da je prazna bačka, češ, Rusi nimajo nič več municije. Četudi ne streljajo več s topovi na vrabce, še vendar v sili tudi sedaj ne štedijo s strelivom, kakor niso štedili v začetku. Že nekaj dni uporabljajo japonsko strelivo. Če se katera njihova topovska krogla ne razleti, jo previdno izkopljejo iz zemlje. Iz vzmetnega znamenja spoznamo mi potem, iz kakšne daljave strelja ruska baterija. Že nekaj dni opazujemo ne samo, da njihove bombe bolj učinkujejo, ampak tudi, da so japonskega izvora. Rusi zopet pogosteje streljajo, toda zagrmeli so tudi naše baterije in tako je šlo dalje, dokler ni začel brti oster krivec in padati sneg. Kadarkoli so posegle v artilerijski dvoboj naše 30,5 centimeterske baterije, so zadoneli bojne pesmi.

Nemci pred Varšavo.

Kakor se poroča angleškimi listom iz Petrograda, so nemški napadi na ruske postojanke ob Bzuri in Rawki tako silni in srčiti, kakoršnih dosedaj še ni bilo beležiti. Ruski vojaški strokovnjaki menijo, da je treba računati zopet s kakšnim novim nemškim gačrtom. Nemška artilerija je zadnje dni popolnoma razstrelila mesto Lutomierszk, ki je oddaljeno samo pet ur od Varšave. Nemški ulanci so se približali varšavskim utrdbam do strelske razdalje. Prebivalstvo beži v Bjelostok.

General Ivanov krega častnike.

„Voss. Ztg.“ objavlja sledeče zanimivo rusko armadno povelje generala Ivanova: Predvčerajšnjim v moji navzočnosti v Varšavi sem videl na cestah nenavadno veliko število častnikov, vojaških zdravnikov in vojaških uradnikov, ki so se izprehajali večinoma z ženskami. To dokazuje nedelavnost teh vojaških oseb, njih popolno pomanjkanje službene zavesti in pomankljivo nadzorovanje po predstojnikih, ki dopuščajo, da se odstranjujejo od službe. Ta nedopustnost mora od jutri naprej izostati; vsi častniki se morajo takoj podati k svojim četam, kjer morajo trajno ostati. Ne smejo pozabiti, da se nahajamo v voški. Častniki, ki jim ni izročeno kako poveljstvo, se morajo najkasneje jutri predstaviti poveljniku mojega štaba, da jih odpošlje k četam, ki potrebujejo nadomestila. Vsi častniki in vojaški uradniki morajo med vojnim časom uriti moštvo ali izvrševati svojo službo. Ob prostih urah, namenjenih počitku, morajo ostati pri četah. Vsake razuzdanosti se morajo izogniti, da se ne daje četam slab zgled in da se ne izpadkoplje zaupanje. — Ivanov.

Nemško-francosko bojišče.

Maribor, 10. februarja.

Iz velikanskih priprav Anglije in Francije v denarnem in v vojaškem oziru se sklepa, da grozne svetovne borbe ne bo tako kmalu konca, marveč se bo nadaljevala s podvojeno silo. V angleški zbornici se vršijo razprave o izdatkih za trimilijonsko armado, namenjeno za boje proti Nemcem, avstralska vlada je dovolila Angliji novih 42.000 mož ter velikansko svoto 200 milijonov funtov šterlingov (pol milijarde kron) denarnih sredstev. Kanadska vlada v Sev. Ameriki se je pa izjavila, da dovoli Angliji vsako pomoč, katero bo Anglija od nje zahtevala, bodisi v denarnem ali v vojaškem oziru. Dovolila je Angliji za sedaj 50.000 mož, katere bo poslala popolnoma opremljene na francosko bojišče.

V Londonu se je vršil pretekli dne sestanek angleškega, francoskega in ruskega finančnega ministra, na katerem se je razpravljalo o najetju novih, velikanskih denarnih posojil tropsorazuma ter storil sklep, da plača tropsorazum vse vojne stroške onim državam, ki bi mu pomagale. Ta sklep ima očitni namen, zvesti Japonsko in morda še katero drugo državo na francosko in rusko bojno pozorišče.

Ker je proglasila Nemčija vse angleško vodovje okrog Anglije za vojni okoliš, hoče sedaj Anglija še pridobiti Združene države Severne Amerike, Nizozemsko in druge evropske nepristranske države, kojih morska trgovina bo vsled nastopa nemškega vojnega brodovja tudi priznala, da se ji pridružijo v boju zoper Nemčijo. V kolikor in če se ji bo to posrečilo, bo pokazala bližnja bodočnost.

Na francoskem-nemškem bojišču se nadaljujejo boji za strelske jarke. Ob belgijski obali utrjujejo sedaj Nemci Zeebrügge in Ostende. Zeebrügge je prirejen kot luka za nemške podmorske čolne, ki bodo v prihodnjih dneh, kakor je naznanilo nemško mornariško povelje, brezobzirno napadali in potapljali.

Kardinal Bourne na bojnem polju.

Bologona, 7. februarja.

„Resto del Carlino“ poroča, da se je (angleški) westminsterski kardinal Bourne na vojni lačji podal k angleškim četam v Francijo. Iz Saint-Omarja se je odpeljal v avtomobilu obiskat vojake v strelske jarke in v bolnišnice. V Saint-Omarju je kardinal pod milim nebom bral sveto mašo in nagovoril vojake. Slavil je angleški narod in končno priporočil vojakom, naj dne 7. februarja po naročilu sv. Očeta molijo za mir, za trajni mir. Kardinalov govor so takoj ponatisnili v vojni tiskarni in ga razdelili med vojake. A tudi protestantje so se razveselili kardinalovega govora in se mu zahvalili.

Godba na bojišču.

V strelskih jarkih na Aisni so izvedeli francoski vojaki od ranjenega nemškega vojaka, da se nahaja med nemškimi vojaki tudi bavorski princ, ki se je malo dni prej v bitki proti Francozom bil kakor lev in izvojeval zmago. Francoski poveljnik strelskih jarkov je pozval vojake, ki so bili v mirnem času godei, ter jih dva dni vadil različne godbene komade. Na to je sestavil načrt za koncert, ga dal od slikarja lično izvesti, potem pa ga vrgel Nemcem do jarka. Na listu je bilo zapisano, da bo jutri ob 5. uri popoldan pred nemškim jarkom v čast bavorskega princa koncert. In glej! Drugi dan je prišla francoska godba z glasbili, brez orožja, pred nemški jarek ter začela igrati. Ko so končali zadnji komad, so zapeli še francosko narodno pesem maršel'zo. V tem pride nemški vojak pred nje in dokler so še oni peli, je z roko na kapi salutiral. Bil je to bavorski princ. Ko so bili s petem gotovi, obrnil se je častnik, ki je vodil godbo, proti nemškemu jarku ter tudi on salutiral. Vojaki na francoski in nemški strani, ki so vse to opazovali, so začeli ploskati in si klienti pozdrave. Na to so se vrnili Francozi in Nemci v svoje jarke in začeli se je zopet vojno stanje.

Podmorski boji.

Anglija ima pripravljeno velikansko armado, baje 600.000 mož, da udari z njo po Nemcih in jo izkree, ne, kakor bi bilo misliti, na francosko bojišče, ampak na nizozemsko morskno obalo, da upaše z njo v hrbet nemški armadi na francoskem bojišču. Vrhu tega je izdala angleška admiraliteta tajno povelje, da ne sme nobena angleška ladja pluti pod angleško, ampak pod zastavo nepristranskih držav, da se na ta način zavarujejo angleške trgovske ladje pred napadi nemških podmorskih čolnov. Načrti in nakane Angležev so pa Nemčijo tako silno razburile, da je na ozemlja Angliji podmorski boj, v katerem bo vse uničila, kar pride njenim bojnim ladjam nad vodo in pod vodo nos. rotli. Izdala je namreč razglas, v katerem naznanja, da proglašča vse vodovje okrog Anglije za vojni torišče in bo od 18. februarja naprej uničila vsako sovražno trgovsko ladjo, ki se bo nahajala v tem vodovju, pri čemur ne bo vselej mogoče, odvrniti posadki in potnikom preteča nevarnosti in da so tudi nepristranske ladje v označenem okolišu v nevarnosti, da bodo napadene, ker je izdala Anglija označeno tajno povelje. Razglas Nemčije je povzročil zolet v Angliji, v Franciji in še celo v nepristranskih državah, kot v Združenih državah Severne Amerike, na Nizozemskem, Danskem, v Švediji in Norvegiji velikansko razburjenje in strah. Večina paroplovnih družb je sklenila ugovore proti razglasu Nemčije in dosedaj je že ustavilo 27 angleških paroplovnih družb ves promet v angleških vodah. Isto je storilo tudi 11 francoskih in več drugih paroplovnih družb. Iz razglasa Nemčije pa čujeta sedaj Anglija in Francija prav pridno svoj kapital in hujškata še Združene države Severne Amerike, Nizozemsko in druge nepristranske države za boj proti Nemčiji. Nekateri listi Združenih držav so že začeli pozivati svojo vlado, da odpošlje nemudoma oddelek svojega vojnega brodovja v angleško vodovje, češ, to bi prestrašilo Nemce tako, da bi razveljavili svoj razglas.

Na drugi strani pa se jeza evropskih severnih držav Danske, Švedske in Norveške obrača proti Angliji zaradi njenega povelja, da naj angleške ladje plujejo pod zastavo nepristranskih držav. Ta angleška odredba, ki kaže strah Anglije pred Nemčijo, je povzročila veliko nevarnost na morju.

Domneva se, da stojimo vsled nastalega novega položaja pred velikimi dogodki na morju. Uradno je dognano, da se pogreša dosedaj že 12 velikih angleških in francoskih trgovskih parnikov, kateri so najbrž postali žrtev nemških podmorskih čolnov.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Maribor, 10. februarja.

Rusi si že delijo Turčijo. Ruski listi namreč pravijo, da si bo Rusija vzela po končani vojski Carigrad in vso turško ozemlje ob Črnem morju. Če se jim bo to kedaj posrečilo, je drugo vprašanje. Na Kavkazu zadnji čas ni bilo posebnih bojov. Rusi silijo ob Črnem morju v turško ozemlje. V Perziji pa so Turki na boljšem in potiskajo severno od Urmajezera Ruse iz Perzije.

Veliko pozornosti vzbujajo sedaj dogodki na angleško-turškem bojišču v Egiptu. Turki so zelo živli in korakajo z velikimi silami na angleške postojanke ob Sueškem prekopu. Turki prodirajo od treh strani proti Sueškemu prekopu in sicer na severu iz Palestine preko El-Ariša, v središču od Bir Mombak in na jugu proti mestu Suesu. Zasedli so že mesto Tor ob Sueškem zalivu. Angleži sami priznavajo, da se vršijo boji na celi izhodni strani prekopa. Prejšno sredo se je bil večji boj med turško četo, ki je štela 4000 mož s 4500 Angleži. Turki so Angleže porazili in razkropili na vse strani. Po končani bitki so Turki poskusili priti na zahodni breg s tem, da so začeli delati most čez prekop. S topovi in strojnimi puškami so Angleži to preprečili. Pač pa so štiri predzorni Turki preplavali prekop in so na drugi strani napravili Angležem veliko škode. Zažgali so vas Ar-Hib in spustili v zrak veliko zalogo streliva. Ti štirje turški junaki se skrivajo tako spretno, da jih Angleži do sedaj še niso mogli ujeti. Turkim prihaja na pomoč 20.000 Beduinov, ki so v dolini reke Siva porazili veliko angleško četo.

Ruski Carigrad in Rusko morje.

Hamburg, 8. februarja.

„Ruskoje Slovo“ razpravlja o turško-ruski vojni ter povdarja, da so v vojnah s Turki doprinali Rusi dosedaj le žrtve, dobiček pa so imeli le drugi. Tokrat pa morajo pasti vsi obziri. Rusija mora dobiti Carigrad z Dardanelami in južno obal Črnega morja, ki se bo v bodoče imenovala „Rusko morje.“

Sv. Oče za nevtralnost Italije.

Protestantski list „Krauzzeitung“ piše: Glede razmerja med Italijo in Avstrijo ne smemo pozabiti na častno izjavo italijanskega kralja, da ostane nepristranski, ako ne bo izzvan. Istotako se še ni spremenilo nepristransko stališče italijanskih katolikov, katero je dosegel sv. Oče s svojim uplivom. Za natančnega opazovalca teh razmer je bilo že del časa jasno, da v Vatikanu z veliko skrbnostjo zasledujejo rovarjenje vojnih hujšakcev proti kralju in cerkvi. Sv. Oče Benedikt XV. je že od prvega početka vojske stal odločno na stališču, da mora papež in njegova državna uprava ostati nepristranski.

Precej drzne poskuse, da bi naši nasprotniki dobili sv. Očeta na svojo stran, je odločno zavrnil. Ko so Nemci obstreljevali slovo stolnico v Reimsu na Francoskem in je nastal radl tega veliki krik v nasprotnem taboru, je papež ostal popolnoma miren. Francoski listi so zato že kar odkrito napadali vatiškansko glasilo „Osservatore Romano“. A ves ta krik iz nasprotnega tabora ni napravil v Vatikanu nobene zmešnjave. Razven tega je sv. Oče nedvomljivo izrazil željo, kako stališče naj zavzame Italija v sedanji vojski. V listih „Osservatore Romano“ in „Perseveranza“ se je od najvišje cerkvene strani izrazilo mnenje, da seveda lahko Italija v sigurnost proti slučajnemu napadu vpokliče vse svoje sinove, a da ni nikakor na mestu, da bi Italija pričela z napadalno vojsko. Kolikor je znano, še Vatikan nikdar od l. 1870 ni zavzel tako odločnega stališča z ozirom na zunanjo politiko Italije. S tem odločnim stališčem je sv. Stolica vrgla na tehtnico nepristranske in mirovne politike, ki jo zavzema italijanski kralj in njegova vlada, utež, ki je velike važnosti. Upati je, da se bo Italija držala svoje sedanje smeri tudi do konca vojske.

Bojaželjnost Italije in Rumunije.

Ker Rusija razglasuje, da se hoče na vsak način polastiti Carigrada in morské ožine Dardanel in proglasila kot svoj cilj, da postane Črno morje „Rusko morje“, postala je Rumunija nezaupna in oglašajo se močje, kateri svarijo pred rusko nevarnostjo. V Rumuniji je prišla javnost tudi do prepričanja, da je Avstrija dovolj močna, da na vsak način brani svoje meje tudi pred novimi sovražniki.

V Italiji razvijajo katoliške stranke in socialisti vedno živahnejšo agitacijo, da ostane Italija nepristranska. Dne 18. februarja se snide italijanski državni zbor in upati je, da se v njem pokažejo tudi uspehi te agitacije.

Na vsak način smemo trditi, da bojaželjnost Italije in Rumunije pojema.

Italija spomladi za mir.

Glavni urednik rimske „Tribune“, Jandolfini, izjavlja, da mu je neka visoka osebnost zagotovila, da bo Italija do meseca aprila sigurno ostala mirna. Do takrat bo pa ena vojskujočih se skupin velenil dosega premoč. Italija bo takrat posredovala za mir. In hujškarije za vojsko v Italiji so povzročile skrivne framaonske družbe. Pretežni del italijanskega pre-

bivšalstva pa želi po strašni potresni nesreči le splošni mir.

Bolgarija ob strani Avstrije in Nemčije.

Italijanski list „Corriere della Sera“, ki stoji na strani Francije, Anglije in Rusije, se izraža zelo zanimivo o stališču bolgarske vlade. Glasilo trozveze je mnenja, da bo prišlo do nemško-avstrijsko-bolgarskega sporazuma, po katerem bi se Avstriji in Nemčiji odprla pot v Carigrad.

Poročevalec lista „Turan“ poroča iz Sofije, da so vpoklicani vsi bolgarski rezervni častniki, da se more izvršiti izvežbanje vojaških novincev, tudi iz pokrajin, ki jih je Bolgarija zasedla po zadnji balkanski vojski.

Razne novice.

*** Molitev za mir.** Po vseh župnijskih in samostanskih cerkvah naše škofije se je vršila zadnja nedelja dne 7. februarja od sv. Očeta naročena pobožnost, da bi nam Bog vrnil mirne čase. Ljudstvo se je v velikem številu in s posebno vneto udeležbo pobožnosti. Kakor pri nas, tako je po celi katoliški Evropi ljudstvo zadnjo nedeljo goreče molilo za mir. K pobožnosti v cerkvi sv. Petra v Rimu, pri kateri se je zbralo gotovo 30.000 ljudi, je prišel tudi sv. Oče z velikim spremstvom kardinalov in dvorjanov. Tudi mnogo številni zastopniki držav so bili navzoči pri molitvi, tako poslanik avstro-ogrske, španske, bavarske, pruske, ruske, belgijske, angleške, argentinske, braziljske, čiljske, kolumbijske in perujske. Papež je med celotno pobožnostjo alehal. Ko je duhovnik pred altarjem molil molitev za mir, je bil sv. Oče globoko ginjen. Pri besedah v molitvi „Vdihni vladarjem in ljudstvom misli miru!“ je proseče vzdignil sklenjene roke proti Najsvetjšemu.

*** Postni pastirski list.** Te dni se je za lavantinsko škofijo razposlal postni pastirski list s postno postavo v letu 1915. V njem premlodni nadpastir s času primernimi zgledi pojasni. Kako so naš sveti Oče papež Benedikt XV. s svojim dosedanjim delovanjem pokazali, da jih v vseh rečeh vodi ljubezen Kristusova, katere oživilje v človeških srcih so si postavili za poglobljeno nalogo svojega papeštva. Spastirskim listom je obenem priobčena znamenita papeževa okrožnica „Ad beatissimi Apostolorum Principis ea hedram“ (na sedežu preblaženega prvaka apostolov) z dne 1. novembra 1914. Slovensko prestavo, ki se bere kakor izvirnik, najdemo, kolikor nam je znano, v celoti tukaj prikrat. Iz okrožnice bodo verjeli spoznali ljubezni polno srce svetega Očeta in slišali njihove nauke o sedanjih vojski, o četvernem časovnem zlu, o njega vzrokih in odpomokih in o raznih cerkvenih zadevah. — Da je priobčenje pomenljive okrožnice vernemu ljudstvu celo v smislu svetega Očeta, to moremo sklepati iz tega, da je bila v uradnem časopisu apostolskega sedeža „Acta apostolicae Sedis“, nastajena ne le v latinskem, marveč še v petih drugih jezikih. — Obsejni pastirski list bo v srcih vernikov nedvomno utrnil dolžno spoštovanje, ljubezen in pokorščino do našega skupnega očeta rimskega papeža, namestnika Kristusovega na zemlji.

*** Papež za padle v vojski.** Očetovska skrb sedanjega papeža je namenjena ne samo rešitvi Evrope od vojske, ampak tudi rešitvi duš v vojski padlih vojakov. Zato je odredil, da imajo vse sv. maše, ki se opravijo za dušni blagor in tej vojski umrlih vojakov, in sicer od kateregakoli duhovnika in kjerkoli, takšen učinek (popolni odpustek), kakor da bi bila darovana pri privilegiranem oltarju.

*** Hrvatsko-slovenski klub.** Dne 4. februarja je bila v Ljubljani zbrana pod predsedstvom načelnika dr. Korošca parlamentarna komisija Hrvatsko-slovenskega kluba. Najprej je poročal dr. Korošec o političnem položaju in raznih posredovanjih pri osrednji vladi. Nato je parlamentarna komisija Hrvatsko-slovenskega kluba obširno razpravljala o sedanjih političnih razmerah v monarhiji s posebnim ozirom na hrvatsko-slovenski narod. Nato se je zelo natančno razpravljalo o gospodarskih težnjah posameznih pokrajin, ki so zastopane v Hrv.-slov. klubu. Glede na vojaške dejavnosti se je izražala želja, da se glede oprostitev za gospodarstvo nujno potrebnih moških oseb postopa tako, kakor na Ogrskem, kjer se take osebe oproščajo vojaške službe. Nasvetuje se, naj se pred vsem za građno cest in za razne druge vojaške potrebe porabljajo vojni ujetniki in se tako ohranijo poljedelstvu in vinogradništvu neobhodno potrebne delavske moči. Vojni ujetniki bi se dali tudi uspešno uporabiti pri različnih melioracijskih podjetjih. Naročilo se je predsedstvu, da naj posreduje za nabavo močre galice, oziroma perocida. Obžalovalo se je, da je poljedelski minister dobavo vina za vojaštvo, katerega ima Ogrska dve tretjini, mi pa samo eno tretjino dobaviti, izročil neki dunajski tvrdki, ne pa naravnost producentom na veliko škodo zlasti vinarskega združenstva. Načelstvu se je tudi naročilo, da z ozirom na mnogobrojne pritožbe kmečkega ljudstva posreduje, da se takoj izdajo izvršilni predpisi k že objavljeni vladni naredbi, s katero se je določilo, da se dostej najete živali in vozovi odkupijo. Parlamentarna komisija bo v kratkem zopet nadaljevala svoja posvetovanja.

*** Podpora Haložam.** Ker je drž. posl. M. Brenčič pri vojakih, obrnila sta se posl. dr. Korošec in dr.

Verstovšek na vlado, naj se kakor najbolj mogoče pospeši podpora akeja za Haloze, ajer je pomanjkanje že zelo občutljivo. Finančni minister baron Engel je pretekli teden poslancema sporočil, da je takoj ugodil izraženi želji, c. kr. namestnik grof Clary pa je večeraj dne 4. febr. brzojavno naznanil dr. Korošcu: Na podlagi sem kaj došlega odloka, s katerim se dovoli 100.000 K, se bo preskrba Halož z živili nemudoma začela.

*** Prestolonasledniku Karlu Francu Jožefu se je rodil sin.** Z Dunaja se poroča, da je v nedeljo, dne 7. februarja blizu enajste ure po noči nadvojvodinja Cita rodila sina. Mati in prine so dobro počutila.

*** Odlikovanje.** Oskrbnih grajščinskih posestev v St. Petru niže Maribora, g. Mihael Kovačič, je bil radi zasluga na polju vinogradništva odlikovan od c. kr. štajerske kmetijske družbe s spominsko kolajno.

*** Pridni viničarji.** Povodom zborovanja mariborske kmetijske podružnice dne 31. januarja so bili viničarji Kranje, Žunko in Supančič iz mariborske okolice radi dolgoletnega zvestega službovanja pri enem gospodarju obdarovani s hranilnimi knjižicami, v katerih je bilo naloženih 20 K.

*** Novi davki.** Kakor izvemo iz verodostojnega vira, misli osrednja vlada upeljati nove davke, tako davek na užgalice, ki bo kmalu objavljen; povišale se bodo pristojbine pri sodniji, pri zavarovanjih, pri tovarnih listih. Misli se nadalje na povišanje davka od železniških kart in na reformo pristojbinske skale. Tudi pristojbinski ekvivalent se bo zvišal. Nadalje se vpelje davek na dedščine. Pri zemljiškem davku se namerava samo doslej dovoljena 15% olajšava zopet črtati. Ker se je mislilo tudi na vinski davek, sta dr. Susteršič in dr. Korošec že pred mesecem na Dunaju pri pristojnih faktorjih govorila v smislu naših vinogradnikov, kakor se vidi, z uspehom.

*** Kmetijska družba.** Osrednji odbor štajerske c. kr. kmetijske družbe v Gradcu bo potom kmetijskih podružnic oddajal posest ikom otrobe iz državnih mlinov. Živnoorejci naj vložijo prošnje pot m kmetijskih podružnic najpozneje do 16. vsakega meseca. — Letos se bodo oddajali tudi plemenski merjasoi. Prošnjiki za te plemenske merjasečke morajo predložiti pravilno izpolnjene obveznice, katere se dobijo pri okrajnem odboru, kakor tudi pri kmetijskih podružnicah, potom podružničnih načelnikov ali okrajnega odbora osrednjemu odboru in obenem vplačat znesek 30 K za vsakega merjasečka. Prošnje se naj takoj vložijo pri kmetijskih podružnicah ali okrajnih odborih. — Nadalje se bodo oddajali pri Kmetijski družbi o vni koroške zelandске pasme. Prošnje se vlagajo pri okrajnih odborih ali kmetijskih podružnicah do 15. maja. — Rusko laneno seme bo oddajala Kmetijska družba v Gradcu letos za ceno 52 v arjev za kilogram. Naročila se sprejemajo le prot gotovemu plačilu. Denar in naročila se naj pošle na naslov: C. k. Kmetijska družba, Gradec, Landhausgasse št. 12.

*** Brezplačna oddaja trt iz državnega nasada v Dvoru nad Smarjem pri Jelšah.** Spomladi leta 1915 se bodo oddajale iz državnega hibridnega nasada v Dvoru pri Smarju male in ožine trte in podlag, ki se v tem nasadu gojijo v poskusne namene in sicer v prvi vrsti ključice in korenjake brezplačno. Posameznikom se more dovoliti, dokler bo trsje na razpolago, do 200 ključic, oziroma do 100 korenjakov po edinih vrst. Trte se bodo oddale le takim prošnikom, ki se zavežejo, da bodo podeljene jim podlage posadili v novo rigolano zemljo in sicer vsako vrsto za se (ne pomešano med seboj ali pa z drugimi trtami). Prošnje, ki vsebujejo to zavezo in katerim je pridjat vzorec zemlje (20 do 30 gramov) vinograda, kjer se namerava podlage saditi, je poslati c. k. vinarskemu nadzorniku gospodu Francu Matiašič v Gradcu, namestništvo, Burggasse.

*** Skrbimo za zelenjavo!** Žensko pomožno vojno društvo je izdalo oklice: Letošnjo pomlad ne bomo dobili na trg zelenjave iz drugih krajev. To se bo poznalo. Naše zaloge riža, stročja in drugih konserv bodo pošle. Zato je dolžnost vsakega, ki ima kaj zelenjave, da skrbno za zgodnjo zelenjavo, tako bo pomagal drugim, ker bo več na trgu in imel bo sam živež, ki bo prišel silno prav v tej draginji. Porabite torej le vsako grečo in vsak prostor za zelenjavo. V toplih, mlačnih in mrzlih gredah ali zabojih se nasadi zdaj lahko karfiola, kolerabce, ohrovt, solata, redkvica in poletna endivija. Koncem meseca februarja se seje ali sadi že na prostem korenje, spinacea, peteršilj, črni koren, čebula. Grah vsadiš lahko že koncem januarja v zabojčkih, bodisi v kuhinji, veži ali svetli kleti, zaprti gredi in presadiš marca meseca na prost: marca presadiš lahko že karfiolo, zelje in ohrovt. Krompir, ki ga potakneš v toplo gredo in presadiš ali pustiš v gredi, bo tudi prej dozorel. Bolj na veliko si priskrbiš lahko zelenjavo (v kritih in mrzlih gredah, in marsikatera gospodinja bo dosegla že z majhnimi stroški lepe uspehe. Zbij preprosto par desk za okvir, za pokritje zadostuje staro okno, ali zbij par remeljev in pokrij s papirjem, namazanim z oljem, noter deni dovolj konjskega in kravjega gnoja in topla greda je gotova. Ako bomo imeli zgodaj in dovolj zelenjave, ne bomo pogrešali v taki meri kruha in mesa. — Dobro bi bilo, ako bi se o takih važnih predmetih govorilo v naših izobraževalnih društvih.

*** Zaradi galice.** Ker nimamo v Avstriji dovolj bakra in ga moramo uvažati, za to se je bilo bati, da

bo letos zmanjkalo bakrenega vitriola. Vsled mnogoštevilnih vprašanj odgovarjamo, da so naši poslanci pravočasno opozorili vlado na to pomanjkanje. Že meseca januarja sta poslancema dr. Korošec in dr. K. Verstovšek bila radi te zadeve v poljedelskem ministrstvu. V Ustju nad Labo je izgotovljenega mnogo bakrenega vitriola, katerega pa je vojaška uprava zaradi dobave bakra zajela. Posredovanje poljedelskega ministrstva pri vojaški upravi je bilo težavnejše doseči, ker je poročevalec za vinogradništvo dvorni svetnik Portele zagovornik perocida, o katerem pa drugi pravijo, da ni mnogo vreden. Kakor slišimo, je vojna uprava voljga ugoditi željam vinogradništva.

*** Najvišje cene za prašiče na Dunaju.** Nižje-avstrijsko namestništvo je uvedlo na dunajskem trgu najvišje cene za prašiče in sicer 1.60 K do 2.50 K za nemške, 2 K do 2.90 K za angleške, 1.40 K do 2 K za slabovrstne prašiče.

*** Svinjski sejni na Dunaju.** Na svinjski sejem na Dunaju dne 5. februarja se je pripeljalo 10.200 svinj. Prejšnje čase se je navadno pripeljalo na sejem 17.000 do 19.000 svinj. Duraj rabi na teden 15 tisoč svinj. Cena je pri debelih svinjah v dveh mesecih poskočila od 1.60 K na 2.42 K in pri srednje debelih od 1.60 K na 2.20 K per 1 kg žive teže.

*** Nabava soli.** Iz nekaterih okrajev so dobili poslanci S. K. Z. pritožbe, da je veliko pomanjkanje soli. V iOenu stranke je posredoval odbornik dr. K. Verstovšek pri c. kr. namestnji, poljedelskem ministrstvu in upravi soli v Ausseeju, da se na Spodnje-Štajersko hitro odpošlje nujno potrebna sol. Obljubilo se je na meročajnem mestu, da se bode hitro temu ustreglo. Sol je na potu. Pravi se, da je premalo delavcev v solinah; na drugi strani pa je uprava začetkoma zalagala s preveliko množino nekatere pokrajine, tako da je izostal izvoz za malo oddaljene kraje.

*** Tečaj na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru.** Na mariborski vinarski in sadjarski šoli se bosta vršila od dne 1. do dne 13. marca dva tečaja, prvi za posestnike vinogradov, drugi za viničarje. Natančnejše o tem v inseratu.

*** Obrabljeni bankovci po 2 K.** V prometu je sedaj jako mnogo bankovcev po 2 K, med tem ko so srebrne krone nekam redke postale, zlatih pa sploh že dolgo ni videti. Med bankovci po 2 K je vse polno že močno obrabljenih. Avstro-ogrska banka sicer še vse zamenja, a ker ta banka ni ravno vsakemu pri rokah, je finančno ministrstvo zaukazalo vsem državnim blagajnam in davkarjem, da morajo tudi ti uradi zamenjavati raztrgane in zamazane bankovce po 2 kroni.

*** Ponarejeni stotaki.** Avstro-ogrska banka razglašala, da so prišli v promet prav spretno ponarejeni stotronski bankovci. Ponarejeni bankovci se spoznajo po tem, da v besedi „Barki“ v madžarskem besedilu ni na „a“ naglasa in da imajo označeno serijo pod 1000 in nad 1282, katerih serij pa banka sploh še ni izdala.

*** Vojni kurat č. g. Václav Jastrobník** je 5. februarja iz Krakova pisal g. prof. dr. Holmju o doiznitcu z naslednjim vsebilo: Da es, ga dan sv. Agurte je tukaj dopoldan močno snežilo. Ko sem korajž o mlrširal proti severu v garnizijsko bolnico, sem bil ves s slegom pokrit. Moj brat Oswald, četovodja 5. drago skega polka je bil v moskalskem ujetništvu; brat Ivan pa, absolvirat gimnazijast se izobražuje kot enoletni prostovoljec v oficirski šoli v Gorici ter pride kmalu, kakor mi piše, v Krakov. Tukaj je v raznih bolnicah več ranjenih in bolnih Slovencev. Prosim za slovensko četo. — Nekoč sem bil v gr.-kat. cerkvi, kjer naletim na gr.-kat. svečenika, s katerim ste skupaj študirali na Dunaju. On Vas iskreno pozdravlja.

*** „Slovenski Gospodar“** — se je našim črnovojnikom posebno priljubil! Franc Valant, doma iz Gorice pri Račjem, piše svoji ženi iz Kanfanarja v Istri, kjer opravlja črnovojniško službo: Draga žena! Ko boš šla kaj v Maribor, naroči mi „Slovenskega Gospodarja“, ker tukaj smo sami pošteni katoliški misleči slovenski možje, ki bi radi čitali domače novice. Za nas tukaj ni posebne nevarnosti! Le če bi sovrag prišel po morju, bi trebalo večje pozornosti! Mi slovenski črnovojniki mu bomo že pokazali, da smo dobri strelec in hrabri junaki!

*** Pošteno jim vrnemo.** Rezervni topničar Rud. Flenšek, doma iz Orle vasi pri Braslovčah, piše svojim domačinom z južnega bojišča: Imeli smo tukaj take dneve, da je bolje, da o njih ne izveste. Res mnogo mojih prijateljev se je preselilo v kraj miru in veselja. Ko sms se umikali pred Srbi, smo morali še mnoge reči pustiti na bojišču, da smo lažje prišli čez Savo. A mi bomo Srbom še vse pošteno vrnili! V kratkem jim bomo začeli pošiljati jeklene štrukle v pozdrav. Potem bodo Srbi vedeli, kakšni so slovenski fantje! Krepke roke in živce imamo in bomo strli to gadjo zalego. Kje je moj brat, kje drugi moji prijatelji, sosed Plaskan itd. Ali je tudi v moji ljubi Savinjski dolini tako mrzlo kot tukaj? Velike težave imamo, a vse bomo slovenski vojaki prestali iz ljubezni in zvestobe do cesarja in domovine. Prisrčno pozdrave!

*** Sovražnih krogel se ne bojimo!** Jakob Vindiš, doma iz Leskoveca pri Ptuj, piše med drugim svojim domačinom s severnega bojišča: Sovražne kroge so nam deveta briga. Slovenski vojaki se jih strašimo tako, kot lačni vrabei strošila v prosu. Čim bolj krogle grmijo, tem večje je naše veselje. Pa le

je zadonela bojna pesem. Pozneje smo imeli priliko, opazovati učinek teh strelcev. Kroglice so se razpočile na parobku gozda in so vrgle za stolp visoko prsti v zrak. Z daljnogledom se je lahko videlo, da je izruvalo tudi nekaj dreves in jih vrglo v zrak. Častnik, ki je opazoval učinek strela, nam je pravil, da je videl na mestu, kamor je padla granata, stati dva sovražna jezdeca. Dokler se je nahajal naš zrakoplov v zraku, je bila sovražna artilerija popolnoma mirna. Naenkrat so pa zagrmle ruske baterije. Opazovalni častnik nam je rekel, da je prazna bačka, češ, Rusi nimajo nič več municije. Četudi ne streljajo več s topovi na vrabce, še vendar v sili tudi sedaj ne štedijo s strelivom, kakor niso štedili v začetku. Že nekaj dni uporabljajo japonsko strelivo. Če se katera njihova topovska krogla ne razleti, jo previdno izkopljejo iz zemlje. Iz vzmetnega znamenja spoznamo mi potem, iz kakšne daljave strelja ruska baterija. Že nekaj dni opazujemo ne samo, da njihove bombe bolj učinkujejo, ampak tudi, da so japonskega izvora. Rusi zopet pogosteje streljajo, toda zagrmle so tudi naše baterije in tako je šlo dalje, dokler ni začel brti oster krivec in padati sneg. Kadarkoli so posegle v artilerijski dvoboj naše 30,5 centimeterske baterije, so zadoneli bojne pesmi.

Nemci pred Varšavo.

Kakor se poroča angleškimi listom iz Petrograda, so nemški napadi na ruske postojanke ob Bzuri in Rawki tako silni in srčiti, kakoršnih dosedaj še ni bilo beležiti. Ruski vojaški strokovnjaki menijo, da je treba računati zopet s kakšnim novim nemškim gačrtom. Nemška artilerija je zadnje dni popolnoma razstrelila mesto Lutomierszk, ki je oddaljeno samo pet ur od Varšave. Nemški ulanci so se približali varšavskim utrdbam do strelske razdalje. Prebivalstvo beži v Bjelostok.

General Ivanov krega častnike.

„Voss. Ztg.“ objavlja sledeče zanimivo rusko armadno povelje generala Ivanova: Predvčerajšnjim v moji navzočnosti v Varšavi sem videl na cestah nenavadno veliko število častnikov, vojaških zdravnikov in vojaških uradnikov, ki so se izprehajali večinoma z ženskami. To dokazuje nedelavnost teh vojaških oseb, njih popolno pomanjkanje službene zavesti in pomankljivo nadzorovanje po predstojniških, ki dopuščajo, da se odstranjujejo od službe. Ta nedopustnost mora od jutri naprej izostati; vsi častniki se morajo takoj podati k svojim četam, kjer morajo trajno ostati. Ne smejo pozabiti, da se nahajamo v voški. Častniki, ki jim ni izročeno kako poveljstvo, se morajo najkasneje jutri predstaviti poveljniku mojega štaba, da jih odpošlje k četam, ki potrebujejo nadomestila. Vsi častniki in vojaški uradniki morajo med vojnim časom uriti moštvo ali izvrševati svojo službo. Ob prostih urah, namenjenih počitku, morajo ostati pri četah. Vsake razuzdanosti se morajo izogniti, da se ne daje četam slab zgled in da se ne izpadkoplje zaupanje. — Ivanov.

Nemško-francosko bojišče.

Maribor, 10. februarja.

Iz velikanskih priprav Anglije in Francije v denarnem in v vojaškem oziru se sklepa, da grozne svetovne borbe ne bo tako kmalu konca, marveč se bo nadaljevala s podvojeno silo. V angleški zbornici se vršijo razprave o izdatkih za trimilijonsko armado, namenjeno za boje proti Nemcem, avstralska vlada je dovolila Angliji novih 42.000 mož ter velikansko svoto 200 milijonov funtov šterlingov (pol milijarde kron) denarnih sredstev. Kanadska vlada v Sev. Ameriki se je pa izjavila, da dovoli Angliji vsako pomoč, katero bo Anglija od nje zahtevala, bodisi v denarnem ali v vojaškem oziru. Dovolila je Angliji za sedaj 50.000 mož, katere bo poslala popolnoma opremljene na francosko bojišče.

V Londonu se je vršil pretekli dne sestanek angleškega, francoskega in ruskega finančnega ministra, na katerem se je razpravljalo o najetju novih, velikanskih denarnih posojil tropsorazuma ter storil sklep, da plača tropsorazum vse vojne stroške onim državam, ki bi mu pomagale. Ta sklep ima očitni namen, zvesti Japonsko in morda še katero drugo državo na francosko in rusko bojno pozorišče.

Ker je proglasila Nemčija vse angleško vodovje okrog Anglije za vojni okoliš, hoče sedaj Anglija še pridobiti Združene države Severne Amerike, Nizozemsko in druge evropske nepristranske države, kojih morska trgovina bo vsled nastopa nemškega vojnega brodovja tudi priznala, da se ji pridružijo v boju zoper Nemčijo. V kolikor in če se ji bo to posrečilo, bo pokazala bližnja bodočnost.

Na francoskem-nemškem bojišču se nadaljujejo boji za strelske jarke. Ob belgijski obali utrjujejo sedaj Nemci Zeebrügge in Ostende. Zeebrügge je prirejen kot luka za nemške podmorske čolne, ki bodo v prihodnjih dneh, kakor je naznanilo nemško mornariško povelje, brezobzirno napadali in potapljali.

Kardinal Bourne na bojnem polju.

Bologona, 7. februarja.

„Resto del Carlino“ poroča, da se je (angleški) westminsterski kardinal Bourne na vojni lafji podal k angleškim četam v Francijo. Iz Saint-Omarja se je odpeljal v avtomobilu obiskat vojake v strelske jarke in v bolnišnice. V Saint-Omarju je kardinal pod milim nebom bral sveto mašo in nagovoril vojake. Slavil je angleški narod in končno priporočil vojakom, naj dne 7. februarja po naročilu sv. Očeta molijo za mir, za trajni mir. Kardinalov govor so takoj ponatisnili v vojni tiskarni in ga razdelili med vojake. A tudi protestantje so se razveselili kardinalovega govora in se mu zahvalili.

Godba na bojišču.

V strelskih jarkih na Aisni so izvedeli francoski vojaki od ranjenega nemškega vojaka, da se nahaja med nemškimi vojaki tudi bavorski princ, ki se je malo dni prej v bitki proti Francozom bil kakor lev in izvojeval zmago. Francoski poveljnik strelskih jarkov je pozval vojake, ki so bili v mirnem času godei, ter jih dva dni vadil različne godbene komade. Na to je sestavil načrt za koncert, ga dal od slikarja lično izvesti, potem pa ga vrgel Nemcem do jarka. Na listu je bilo zapisano, da bo jutri ob 5. uri popoldan pred nemškim jarkom v čast bavorskega princa koncert. In glej! Drugi dan je prišla francoska godba z glasbili, brez orožja, pred nemški jarek ter začela igrati. Ko so končali zadnji komad, so zapeli še francosko narodno pesem maršel'ezo. V tem pride nemški vojak pred nje in dokler so še oni peli, je z roko na kapi salutiral. Bil je to bavorski princ. Ko so bili s petjem gotovi, obrnil se je častnik, ki je vodil godbo, proti nemškemu jarku ter tudi on salutiral. Vojaki na francoski in nemški strani, ki so vse to opazovali, so začeli ploskati in si klienti pozdrave. Na to so se vrnili Francozi in Nemci v svoje jarke in začeli se je zopet vojno stanje.

Podmorski boji.

Anglija ima pripravljeno velikansko armado, baje 600.000 mož, da udari z njo po Nemcih in jo izkree, ne, kakor bi bilo misliti, na francosko bojišče, ampak na nizozemsko morskno obalo, da upaže z njo v hrbet nemški armadi na francoskem bojišču. Vrhu tega je izdala angleška admiraliteta tajno povelje, da ne sme nobena angleška ladja pluti pod angleško, ampak pod zastavo nepristranskih držav, da se na ta način zavarujejo angleške trgovske ladje pred napadi nemških podmorskih čolnov. Načrti in nakane Angležev so pa Nemčijo tako silno razburile, da je na orodala Angliji podmorski boj, v katerem bo vse uničila, kar pride njenim bojnim ladjam nad vodo in pod vodo nos. rotli. Izdala je namreč razglas, v katerem naznanja, da proglašča vse vodovje okrog Anglije za vojni torišče in bo od 18. februarja naprej uničila vsako sovražno trgovsko ladjo, ki se bo nahajala v tem vodovju, pri čemur ne bo vselej mogoče, odvrniti posadki in potnikom preteča nevarnosti in da so tudi nepristranske ladje v označenem okolišu v nevarnosti, da bodo napadene, ker je izdala Anglija označeno tajno povelje. Razglas Nemčije je povzročil zolet v Angliji, v Franciji in še celo v nepristranskih državah, kot v Združenih državah Severne Amerike, na Nizozemskem, Danskem, v Švediji in Norvegiji velikansko razburjenje in strah. Večina paroplovnih družb je sklenila ugovore proti razglasu Nemčije in dosedaj je že ustavilo 27 angleških paroplovnih družb ves promet v angleških vodah. Isto je storilo tudi 11 francoskih in več drugih paroplovnih družb. Iz razglasa Nemčije pa čujeta sedaj Anglija in Francija prav pridno svoj kapital in hujškata še Združene države Severne Amerike, Nizozemsko in druge nepristranske države za boj proti Nemčiji. Nekateri listi Združenih držav so že začeli pozivati svojo vlado, da odpošlje nemudoma oddelek svojega vojnega brodovja v angleško vodovje, češ, to bi prestrašilo Nemce tako, da bi razveljavili svoj razglas.

Na drugi strani pa se jeza evropskih severnih držav Danske, Švedske in Norveške obrača proti Angliji zaradi njenega povelja, da naj angleške ladje plujejo pod zastavo nepristranskih držav. Ta angleška odredba, ki kaže strah Anglije pred Nemčijo, je povzročila veliko nevarnost na morju.

Domneva se, da stojimo vsled nastalega novega položaja pred velikimi dogodki na morju. Uradno je dognano, da se pogreša dosedaj že 12 velikih angleških in francoskih trgovskih parnikov, kateri so najbrž postali žrtev nemških podmorskih čolnov.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Maribor, 10. februarja.

Rusi si že delijo Turčijo. Ruski listi namreč pravijo, da si bo Rusija vzela po končani vojski Carigrad in vso turško ozemlje ob Črnem morju. Če se jim bo to kedaj posrečilo, je drugo vprašanje. Na Kavkazu zadnji čas ni bilo posebnih bojov. Rusi silijo ob Črnem morju v turško ozemlje. V Perziji pa so Turki na boljšem in potiskajo severno od Urmajezera Ruse iz Perzije.

Veliko pozornosti vzbujajo sedaj dogodki na angleško-turškem bojišču v Egiptu. Turki so zelo živavi in korakajo z velikimi silami na angleške postojanke ob Sueškem prekopu. Turki prodirajo od treh strani proti Sueškemu prekopu in sicer na severu iz Palestine preko El-Ariša, v središču od Bir Mombak in na jugu proti mestu Suesu. Zasedli so že mesto Tor ob Sueškem zalivu. Angleži sami priznavajo, da se vršijo boji na celi izhodni strani prekopa. Prejšno sredo se je bil večji boj med turško četo, ki je štela 4000 mož s 4500 Angleži. Turki so Angleže porazili in razkropili na vse strani. Po končani bitki so Turki poskusili priti na zahodni breg s tem, da so začeli delati most čez prekop. S topovi in strojnimi puškami so Angleži to preprečili. Pač pa so štiri predzorni Turki preplavali prekop in so na drugi strani napravili Angležem veliko škode. Zažgali so vas Ar-Hib in spustili v zrak veliko zalogo streliva. Ti štirje turški junaki se skrivajo tako spretno, da jih Angleži do sedaj še niso mogli ujeti. Turkim prihaja na pomoč 20.000 Beduinov, ki so v dolini reke Siva porazili veliko angleško četo.

Ruski Carigrad in Rusko morje.

Hamburg, 8. februarja.

„Ruskoje Slovo“ razpravlja o turško-ruski vojni ter povdarja, da so v vojnah s Turki doprinali Rusi dosedaj le žrtve, dobiček pa so imeli le drugi. Tokrat pa morajo pasti vsi obziri. Rusija mora dobiti Carigrad z Dardanelami in južno obal Črnega morja, ki se bo v bodoče imenovala „Rusko morje.“

Sv. Oče za nevtralnost Italije.

Protestantski list „Krauzzeitung“ piše: Glede razmerja med Italijo in Avstrijo ne smemo pozabiti na častno izjavo italijanskega kralja, da ostane nepristranski, ako ne bo izzvan. Istotako se še ni spremenilo nepristransko stališče italijanskih katolikov, katero je dosegel sv. Oče s svojim uplivom. Za natančnega opazovalca teh razmer je bilo že del časa jasno, da v Vatikanu z veliko skrbnostjo zasledujejo rovarjenje vojnih hujšakcev proti kralju in cerkvi. Sv. Oče Benedikt XV. je že od prvega početka vojske stal odločno na stališču, da mora papež in njegova državna uprava ostati nepristranski.

Precej drzne poskuse, da bi naši nasprotniki dobili sv. Očeta na svojo stran, je odločno zavrnil. Ko so Nemci obstreljevali slovo stolnico v Reimsu na Francoskem in je nastal radl tega veliki krik v nasprotnem taboru, je papež ostal popolnoma miren. Francoski listi so zato že kar odkrito napadali vatiškansko glasilo „Osservatore Romano“. A ves ta krik iz nasprotnega tabora ni napravil v Vatikanu nobene zmešnjave. Razven tega je sv. Oče nedvomljivo izrazil željo, kako stališče naj zavzame Italija v sedanji vojski. V listih „Osservatore Romano“ in „Perseveranza“ se je od najvišje cerkvene strani izrazilo mnenje, da seveda lahko Italija v sigurnost proti slučajnemu napadu vpokliče vse svoje sinove, a da ni nikakor na mestu, da bi Italija pričela z napadalno vojsko. Kolikor je znano, še Vatikan nikdar od l. 1870 ni zavzel tako odločnega stališča z ozirom na zunanjo politiko Italije. S tem odločnim stališčem je sv. Stolica vrgla na tehtnico nepristranske in mirovne politike, ki jo zavzema italijanski kralj in njegova vlada, utež, ki je velike važnosti. Upati je, da se bo Italija držala svoje sedanje smeri tudi do konca vojske.

Bojaželjnost Italije in Rumunije.

Ker Rusija razglasuje, da se hoče na vsak način polastiti Carigrada in morské ožine Dardanel in proglasila kot svoj cilj, da postane Črno morje „Rusko morje“, postala je Rumunija nezaupna in oglašajo se moške, kateri svarijo pred rusko nevarnostjo. V Rumuniji je prišla javnost tudi do prepričanja, da je Avstrija dovolj močna, da na vsak način brani svoje meje tudi pred novimi sovražniki.

V Italiji razvijajo katoliške stranke in socialisti vedno živahnejšo agitacijo, da ostane Italija nepristranska. Dne 18. februarja se snide italijanski državni zbor in upati je, da se v njem pokažejo tudi uspehi te agitacije.

Na vsak način smemo trditi, da bojaželjnost Italije in Rumunije pojema.

Italija spomladi za mir.

Glavni urednik rimske „Tribune“, Jandolfini, izjavlja, da mu je neka visoka osebnost zagotovila, da bo Italija do meseca aprila sigurno ostala mirna. Do takrat bo pa ena vojskujočih se skupin velenil dosega premoč. Italija bo takrat posredovala za mir. In hujškarije za vojsko v Italiji so povzročile skrivne framaonske družbe. Pretežni del italijanskega pre-